

Com ha assolit Catalunya el rècord de recollida selectiva?

El Berguedà, Osona, el Priorat i el Moianès ja superen l'objectiu europeu

[inicicentrareport]

Catalunya va tancar el 2019 amb el rècord històric de recollida selectiva. Concretament, un **44,8% dels residus municipals**

(http://residus.gencat.cat/ca/actualitat/noticies/detall/np_presentacio_dades_RS) es van separar en origen, una xifra que suposa un increment de quasi el 9% respecte l'any anterior. Per territoris, destaca el cas del Berguedà que s'ha convertit per primera vegada en la comarca que més recicla i, juntament amb Osona, el Priorat i el Moianès, ja superen l'objectiu europeu.

Quart any consecutiu pujant

L'any passat cada català va generar diàriament 1,4 quilos de residus, el que suposa al cap de l'any més de mitja tona per persona. La xifra suposa un petit increment (0,7%), però queda molt per sota del creixement econòmic del PIB (3,4%). "Hem de ser capaços de generar menys i reciclar més. I, sortosament, és la tendència dels darrers anys", explica Josep Maria Tost, director de l'**Agència de Residus de Catalunya** (<http://residus.gencat.cat/ca/inici>)

De fet, la bona notícia és que aquest lleuger augment és el resultat d'una major recollida selectiva. Concretament, **s'ha passat del 41,8%**

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/193347/aixi/es/bossa/escombraries/catala/aixi/seria/si/es/reciclaes/tot>) al 44,8%, la xifra més alta de tota la història, fet que suposa 1,8 milions de tones de deixalles.

[videoresidus01]

La recollida selectiva va viure un creixement sostingut fins al 2011 -va arribar al 40,6%- , gràcies al progressiu desplegament dels contenidors verd, blau, groc i marró arreu del territori. Ara bé, en ple escenari de recuperació de la crisi econòmica es va produir un petit retrocés. Els últims quatre anys aquesta tendència positiva s'ha recuperat i l'increment interanual del 2019 -un 8,9%- ha estat el major de la dècada.

Però quin tipus de residus expliquen aquest increment? Les quatre fraccions principals de recollida selectiva han augmentat. Destaca per sobre de tot el paper i el cartró amb un 29,1% més que el 2018. Un augment que s'explica, entre altres, per la disminució del seu preu al mercat que ha fet desaparèixer els furts al contenidor blau. El vidre ha crescut un 6,6% mentre que els envasos lleugers ho han fet un 4,5% i han arribat al seu rècord històric.

[ficientrereport]

[brossatipus2019]

[inicicentrareport]

També ha trencat el seu propi sostre la matèria orgànica, augmentant un 6,0% i arribant a 439.968 tones. És la fracció que es va començar a recollir selectivament més tard -els municipis pioners ho van fer el 1997- però que té la clau per assolir els objectius europeus. No en va, un terç de la brossa de cada català és matèria orgànica però, actualment, tot just suposa un 10,9% de la bossa "real".

La millor notícia que deixa el 2019 és la caiguda de la fracció resta, la que no es pot reciclar. Es va reduir un 3,75% respecte del 2018 però encara suposa més de la meitat del que generen els catalans. De fet, un dels esforços de l'ARC ha estat recordar la veritable funció del contenidor gris,

on només s'haurien de tirar deixalles com bolquers, compreses, tovallolletes humides, mascaretes, tampons, bastonets, maquinetes d'afaitar, raspalls, preservatius, pols d'escombrar així com les burilles i les cendres de tabac. Suposen un percentatge ínfim de la nostra bossa "real", malgrat que encara tirem al contenidor de la fracció no reciclable un 55% de les deixalles.

[ficentrareport]

[graficresidus013]

[inicicentrareport]

El descens en la generació de fracció resta té una segona derivada positiva. Està baixant la quantitat de bossa que es porta a abocadors: ara representa un 32,9%. Un descens que ha de continuar, ja que la Unió Europea fixa un límit de només un 10% el 2030.

El Berguedà destrona Osona

Osona tradicionalment havia estat la comarca que més recicla

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/197561/129/municipis/ja/compleixen/objectiu/europeu/recollida/selectiva>). Tanmateix, l'any passat la va superar el Berguedà, que en els darrers anys ha viscut un ascens fulgurant. Ha duplicat la recollida selectiva en només dos anys: del 32,5% el 2017 a superar el 68,8% el 2019. I de ser la trenta-sisena comarca de 42, a la primera.

L'explicació? Molt clara: la tardor de 2018 va **implantar un model de recollida porta a porta** (<http://www.triem.cat/>) en 12 dels seus 31 municipis. S'hi van adherir Berga així com la resta de pobles amb més habitants: Puig-reig, Gironella, Avià, Bagà i Cercs, entre altres.

L'aposta va ser fruit del consens polític i, més enllà dels problemes puntuals, els resultats han estat excel·lents. Se'n felicitava Josep Lara, president del Consell Comarcal, tan bon punt es va saber: "És fruit del treball, entre ajuntaments, empreses, treballadors, polítics i d'un equip humà que s'ha hagut de multiplicar per gestionar-ho". "Sabem que canviar un model sempre costa, però si els resultats acompanyen, és més fàcil. Hi ha orgull de fer-ho bé i el Berguedà és un exemple", afegeix Josep Maria Tost.

El Berguedà no es vol quedar aquí i té pendent una segona fase

(<https://www.naciodigital.cat/bergueda/noticia/18450/consell/bergueda/estudia/posar/illes/ecologiques/automatiques/19/pobles/sense/porta/porta>). Aposta per instal·lar "illes ecològiques" automàtiques als altres 19 municipis. Es tracta de concentrar punts de recollida amb els contenidors de totes les fraccions regulats amb una targeta d'identificació personal. "És molt important que cada municipi o comarca, a partir d'estudiar la seva realitat i no de copiar el del costat, defineixi el model més eficient", destaca Josep Maria Tost.

[ficentrareport]

[maparesidus012]

[inicicentrareport]

Osona havia estat tradicionalment la comarca líder en recollida selectiva, gràcies a ser els pioners en el porta a porta -especialment al sud de la comarca- i amb un sistema únic al país de contenidor multiproducte, on s'hi tira tant paper i cartró com envasos lleugers. Ara, malgrat millorar del 61,7 al 65,4%, s'ha vist superat per l'ascens fulgurant del Berguedà. Val a dir que alguns dels pobles més grans d'Osona com Manlleu i Torelló han iniciat els tràmits per implantar el porta a porta.

[ficentrareport]

[inici2columnnes]

[graficresidus011]

[inici2columnnes]

[fi2columnnes]Dues comarques més, el Priorat (63,2%) i el Moianès (62,8%), ja compleixen l'objectiu per al 2020. La Unió Europea pretén que en acabar aquest any se superi el 50% de reciclatge, una xifra que per ser efectiva necessita entorn el 60% de recollida selectiva, ja que cal descomptar-hi els impropis (aquells residus que no s'han seleccionat correctament).

Per darrera se situen el Moianès, seguit de la Segarra, el Pallars Sobirà, el Montsià, la Conca de Barberà, la Garrotxa i l'Alt Urgell. De fet, l'**Agència de Residus de Catalunya** (<http://residus.gencat.cat/ca/inici>) destaca que el nombre de comarques on la quantitat de brossa separada selectivament supera el rebuig ha passat de 10 a 13.

L'altra cara de la moneda la protagonitzen el Segrià, el Pallars Jussà, el Garraf, la Noguera, les Garrigues, la Vall d'Aran i el Baix Penedès. Els tres territoris que menys reciclen són el conjunt dels 36 municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (37,4%), el Tarragonès (36,4%) i la Cerdanya, amb només un 26,0%.

[/fi2columnnes]

[inici2columnnes]

Entre els municipis que més reciclen els canvis han estat notables. Si **el 2018 només hi havia dos pobles que superaven el 90%**

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/197561/129/municipis/ja/compleixen/objectiu/europeu/recollida/selectiva>) -Matadepera i Vilablareix-, el 2019 ja van ser nou. Encapçala el rànquing Sant Quirze de Safaja (Moianès), seguit de Breda (Selva) i Matadepera (Vallès Occidental), que cau a la tercera posició malgrat guanyar més d'un punt percentual. Verges, Vilobí d'Onyar així com la Pobla i la Torre de Claramunt també s'estrenen entre els municipis més recicladors mentre que Santa Eulàlia de Ronçana, una població que va recuperar el porta a porta després de sis anys sense fer-ho, va passar d'un any del 63,3 al 91,0%.

Globalment, la fotografia per municipis ha millorat de manera ostensible. Un any enrere un total de **129 municipis superaven la barrera del 60%**

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/197561/129/municipis/ja/compleixen/objectiu/europeu/recollida/selectiva>), la que assegura complir amb l'objectiu europeu. En 12 mesos la xifra pràcticament s'ha duplicat i ha pujat fins a 224. A més, 172 ajuntaments acrediten una separació selectiva entre el 50 i el 60% dels residus.

A l'altra cara de la moneda hi ha 551 municipis que encara envien al contenidor gris més residus que al conjunt de fraccions reciclables. Entre els pobles menys recicladors destaquen els de la Cerdanya -Montellà i Martinet, Isòvol i Das estan en el top-10 negatiu- així com els del Tarragonès: la Pobla de Montornès, la Pobla de Mafumet i Creixell -repeteix com el que menys separa, amb un 11,7%- . Finalment, destaca el cas curiós de l'Anoia amb dos municipis entre els pitjors - Vallbona i Cabrera- i dos entre els millors -la Pobla i la Torre de Claramunt, poblacions que el 2018 van estrenar el porta a porta-

[/inici2columnnes]

[fi2columnnes][graficresidus012]

[/fi2columnnes]

[maparesidus011]

[inici2columnnes]

Motivació econòmica per reciclar

Hi ha dos grans factors que expliquen el gran increment en la recollida selectiva del darrer any. Per una banda, la implementació del porta a porta o altres models de recollida eficients. Per l'altra, una conscienciació ciutadana en un any marcat per l'esclat de l'emergència climàtica i l'efecte Greta Thunberg.

"Cada vegada més s'exerceix el poder del comprador i les marques canvien", assegura a **NacióDigital** el director de l'Agència de Residus de Catalunya. Destaca **el cas de Damm i la seva recent campanya publicitària**

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/205716/video/anunci/estrella/damm/eliminar/anelles/plastic/llaunes>), però els exemples d'empreses que en els darrers mesos han fet canvis per facilitar un consum més sostenible i reduir envasos és inacabable.

Però si el got mig ple indica que Catalunya ha assolit el seu rècord històric de recollida selectiva, el got mig buit mostra que encara és lluny de l'objectiu europeu del 60%. "Hem de ser conscients d'on venim i que portem 20 anys de retard respecte dels països de referència a la UE", justifica Josep Maria Tost. Dues dades: quan es van activar les primeres polítiques de residus a finals dels 80 del segle XX, a Catalunya hi havia 2.000 abocadors il·legals, i la primera campanya de foment de la recollida selectiva va ser el 1999. "Hem fet molt en poc temps però queda molt per fer", afegeix.

Ara bé, des de l'administració catalana la situació es veu amb cert optimisme. Actualment s'enllesteixen els treballs per tenir a punt la nova nova llei de prevenció i gestió dels residus i d'ús eficient dels recursos. Un text que el Govern podria aprovar a la tardor i que, si els calendaris ho permeten, entraria al Parlament l'any vinent.

Quines són les dues grans potes de la llei? La primera: que cada municipi analitzi quin model de recollida pot ser eficient per la seva realitat. I la segona i més innovadora: l'aplicació d'una taxa justa per premiar qui recicla més i qui produeixi menys residus. Una motivació econòmica per aquells que fins ara han decidit no fer-ho. És, en definitiva, un segon pas que han fet molt pocs municipis, però que en pobles com Vilablareix els permet superar any rere any el 90% de recollida selectiva.

[facentrareport]

```
[credits-residus2] [sensepubli] [nointext] [superfoto] [noautor] [senseminutaminut]
@media (min-width: 1200px){
.amp_titol { top: 55vh; }
}
```